

er jo et Forslag, vi have behandlet saa tidt og ofte her. Smidlertid forekommer det mig, at man, naar man taler om et Tillæg til vor Helligdagslovgivning, egentlig gaar bort fra det, som kan kaldes Fred paa Folkekirken Helligdage. Det, man egentlig taler om, er at faae en almindelig Fridag for Arbejdere. Derjom man overhovedet vil gaa den Vej, tror jeg, det vil være rigtigt at give Lovforslaget en anden Titel, enten Lovforslag om en almindelig Hviledag, eller Lovforslag om Indskrænkning i Arbejdstiden i Fabrikker og Værksteder, eller Tillæg til den nuværende Fabrik- og Værkstedslvgivning. Det er min Opfattelse, at vi ikke kunne pine Meget ud af den nuværende Lov om Fred paa Folkekirken Helligdage, thi Princippet for saadanne Lovforslag maa jo være det, at den Ene ikke forulemper den Anden i sin religiøse Følelse; vi kunne jo dog ikke foreskrive for den Bedkommende, hvad han skal holde helligt, enten Formiddagen eller Eftermiddagen. Jeg tror, det har været en Grund til, at Udvalget ikke har kunnet blive enige om et bestemt Forslag. Thinget antager maasse, at Udvalget har ligget paa den lade Side; det er nemlig en bekendt Sag, at der har været nedsat Udvalg, saavidt jeg erindrer 2 eller 3 Gange. Det første Udvalg kom saavidt, at man fik en foreløbig Betænkning skreven og havde holdt Conference med den ærede Justitsminister; men efter denne Conference viste det sig, at der blev omtrent ligesaa mange Forslag, som der var Medlemmer i Udvalget; vi kunde altsaa ikke enes om Noget. I sidste Samling naaede Udvalget saavidt, at det fik en Ordfører valgt; men det var meget vanskeligt for denne at skrive et Grundlag for Flertallets Opfattelse af dette Spørgsmaal, og det er slet ikke saa underligt, thi det er ikke, som den sidste ærede Taler og det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgkreds (P. Holm) mente, saa let en Sag saaledes at foreskrive, at der skal være en bestemt Fridag, Søndagen, for alle Landets Arbejdere, og der er, saavidt mig bekendt, ikke et eneste Land, hvor man har vovet saaledes at foreskrive en almindelig Fridag, hvor alle Industrier og Værksteder skulle standse. Vel have de nævnte enkelte Undtagelser, der skulle gøres, men det vil være den letteste Sag af Verden at paavise en Mængde andre, Teglværker, Brænderier osv. i det Uendelige, og det samme gjælder om Værksteder. Nei, ville de Herrer virkelig gjøre Noget, saa skulle de gaa den Vej, som man er gaaet i andre Lande, og begynde med de Umyndige. I

beide i Fabrikker af 23de Mai 1873 foreskrives der i § 5, at Børn, hvorved der forstås Personer i en Alder fra 10 til 14 Aar, skulle have fri om Søndagen. Til denne Lov kunde man give et Tillæg, hvori man gif videre og f. Ex. begynde med at foreskrive, saaledes som man har det i England, at alle de af denne Lov omfattede Personer under 18 Aar skulle have fri om Søndagen. Og derefter kunde vi jo gaa til at foreskrive, at Kvinder ogsaa skulle have fri, det har man jo ogsaa i England. Man bør absolut begynde med at staffe de Umyndige denne almindelige Fridag, for de trænge stærkest; disse stiftels Væredrenge, der ere indelukkede i deres Haandværks-, Maskin- og Fabrikværksteder hele Ugen, kunne nok trænge til en Fridag, de blive jo ellers omtrent til et Lem af en stor Maskine. Men det forekommer mig, at de ærede Medlemmer, der ville have det udvidede Forslag, ikke tænke paa at begynde lempelig og tage de Svage først; men mene med et Slag at kunne foreskrive, at alt Arbejde skal standse om Søndagen. Om de kirkeretlige Regler foreskrive det eller ei, er mig forsaavidt ligegyldigt; vi have jo haft en Helligdagslovgivning her i Landet i et halvt Aarhundrede, og derfor bliver man sig, og naar man kommer med et Tillæg til den sidste Helligdagslov, saa fortsætter man blot paa samme Bane, som man hidtil har fulgt uden Hensyn til den kirkeretlige Opfattelse, og selv om den vilde gaa saavidt, som det sidste ærede Medlem, der mente, at det var berettiget at sige, at Alle sulde have en Fridag, saa kunde man meget godt foreskrive dette, men det kunde ikke gennemføres (H. Jensen): Jeg har aldrig sagt, at det var berettiget). Naa, saaledes forstod jeg det. (H. Jensen: Nei, jeg har kun refereret). Det ærede Medlem mener det altsaa ikke, og egentlig er det vel klart for os Alle, at det ikke kan lade sig gøre; der er mange Forretninger, der skulle udføres, ellers ville vi ikke søle os tilpas. Jeg vilde altsaa ønske, at de Herrer, der egentlig vilde gaa videre, vilde gaa den Vej, som jeg ofte har antydnet, nemlig at dele det af det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgkreds stillede Forslag om ikke i 3 saa i 2 Dele, og tage det, der virkelig passer med Helligdagslovgivningen, for sig, og det, der hører ind under den almindelige Arbejder- og Fabriklovgivning, for sig, saa er man paa den rette Vej og kunde maasse naae et Stykke frem. Saalænge man derimod sammentobler disse to Ting, der efter min Mening ikke høre sammen, Helligdagen og Hviledagen eller Fridagen, vil man næppe komme